Uchwała nr XVII / 41 / 26
Rady Dzielnicy VII Dwór
z dnia …… 2026 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem o odtworzenie historycznych zbiorników wodnych w rejonie ul. Antoniego Abrahama w Gdańsku

Na podstawie § 15 ust. 1 pkt 5, 7 i 14 Statutu Dzielnicy VII Dwór, stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr LII/1181/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 kwietnia 2014 r. z późniejszymi zmianami,

uchwala się, co następuje:

§ 1

Rada Dzielnicy VII Dwór występuje do Prezydenta Miasta Gdańska z wnioskiem o podjęcie działań zmierzających do odtworzenia historycznych zbiorników wodnych (stawów) związanych z dawnym założeniem VI Dworu, w rejonie ul. Antoniego Abrahama w Gdańsku, w szczególności na działce ewidencyjnej nr 589, obręb 012. Rada wnosi również o uwzględnienie przedsięwzięcia w planach inwestycyjnych Miasta Gdańska.

§ 2

Rada wnosi o poprzedzenie prac projektowych rozpoznaniem uwarunkowań przyrodniczych i wodnych, w tym sporządzeniem lub wykorzystaniem i uzupełnieniem opracowania ekofizjograficznego, a także niezbędnymi badaniami hydrologicznymi, hydrogeologicznymi i geotechnicznymi. Analizy powinny określić w szczególności możliwe źródła zasilania stawów, bilans wodny, warunki retencji i rozsączania oraz wpływ przedsięwzięcia na otoczenie.

§ 3

Rada postuluje, aby odtwarzane zbiorniki miały charakter półnaturalny, sprzyjały retencji wody i bioróżnorodności oraz tworzyły spójną całość z zieloną strefą buforową przy wejściu do Doliny Zielonej i Doliny Samborowo, w tym z otoczeniem na działce nr 584/4, obręb 012. Rozwiązania projektowe powinny uwzględniać ochronę historycznego zespołu ujęcia wody „Polanki” oraz zachowanych urządzeń drenarskich.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Dzielnicy VII Dwór.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Dzielnicy VII Dwór

Wojciech Tysler

Uzasadnienie:

Rada Dzielnicy VII Dwór konsekwentnie postuluje odtworzenie stawów istniejących dawniej przy VI Dworze w rejonie ul. Antoniego Abrahama w Gdańsku. Przedsięwzięcie to zostało wymienione na pierwszym miejscu listy priorytetowych inwestycji w uchwale nr VII/19/25 Rady Dzielnicy VII Dwór z dnia 10 czerwca 2025 r. Jego kontynuacją jest stanowisko Rady zawarte we wniosku o sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, stanowiącym załącznik do uchwały nr XVI/37/26 z dnia 23 września 2026 r.

W piśmie dotyczącym aktu planowania przestrzennego Rada postulowała przeznaczenie działki nr 589, obręb 012, na infrastrukturę wspomagającą retencję wraz z towarzyszącą infrastrukturą rekreacyjną. Dla działki nr 584/4 wskazano natomiast utworzenie strefy buforowej z infrastrukturą rekreacyjną oraz wykluczenie zabudowy. Niniejsza uchwała rozwija te wcześniejsze postulaty, wskazując na potrzebę przygotowania przedsięwzięcia do realizacji.

Historyczne stawy stanowiły element założenia krajobrazowego VI Dworu i były powiązane z ciekami spływającymi Doliną Zieloną, dawniej nazywaną Doliną Źródlaną, oraz Doliną Samborowo. Ich występowanie i dawny układ wodny dokumentują materiały kartograficzne z 1807 i 1837 roku, załączone do niniejszego uzasadnienia. W drugiej połowie XIX wieku obszar podlegał przekształceniom związanym z melioracją i budową ujęcia wody „Polanki". Dawne stosunki wodne uległy zmianie, a stawy zanikły. Odtworzenie choćby części dawnego układu wodnego nawiązywałoby do tożsamości historycznej tego miejsca.

Rada zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia zdolności retencyjnych rejonu ul. Abrahama i powiązanych z nim terenów. W uchwale VII/19/25 oraz późniejszym wniosku planistycznym wskazywano na problem lokalnych podtopień podczas intensywnych opadów, w tym w rejonie ulic Abrahama, Wita Stwosza i Grunwaldzkiej. Utworzenie odpowiednio zaprojektowanych zbiorników mogłoby przyczynić się do czasowego zatrzymywania wód opadowych, ograniczenia odpływu do kanalizacji oraz wspierania naturalnego obiegu wody. Rzeczywisty zakres tych korzyści musi jednak zostać potwierdzony analizą zlewni i bilansem wodnym.

Zasadniczym warunkiem przygotowania przedsięwzięcia powinno być rzetelne rozpoznanie uwzględniające rzeźbę terenu, gleby, roślinność, siedliska, wody powierzchniowe i podziemne oraz wzajemne powiązania tych elementów. W ocenie Rady niezbędne jest sporządzenie albo wykorzystanie i odpowiednie uzupełnienie opracowania ekofizjograficznego na potrzeby planowania przestrzennego wspartego badaniami hydrologicznymi i hydrogeologicznymi, pozwalającymi ustalić współczesne kierunki przepływu wód, możliwości stabilnego zasilania stawów, warunki infiltracji oraz potencjalne oddziaływania na sąsiednie nieruchomości. Konieczna jest również inwentaryzacja zachowanych urządzeń drenarskich.

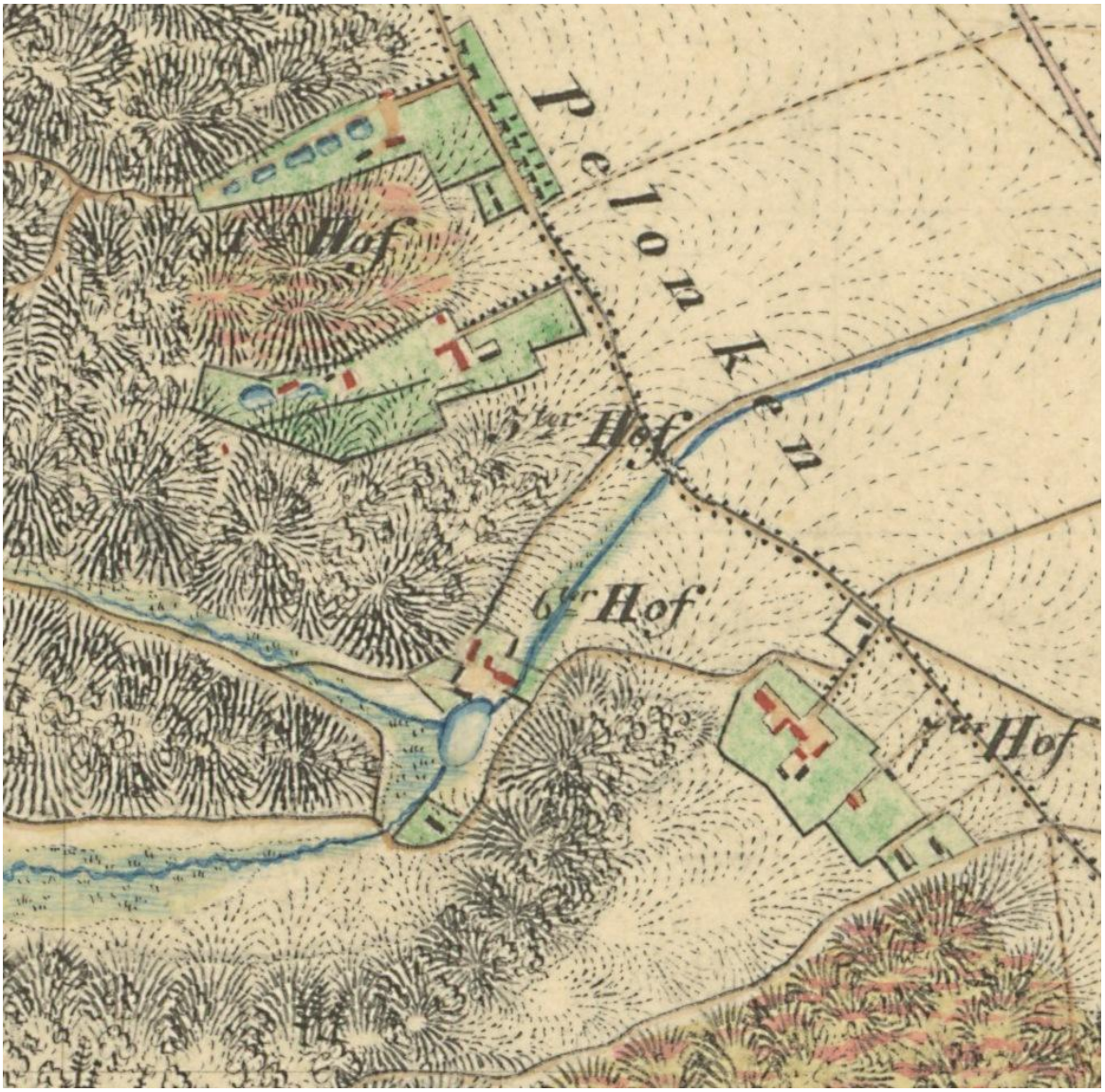
Na tym obszarze występuje bowiem infrastruktura o szczególnej wartości historycznej. Historyczny zespół ujęcia wody „Polanki”, obejmujący między innymi drenaże i studnie rewizyjne na działkach nr 589 i 584/4, został wpisany do rejestru zabytków pod numerem A-2038 decyzją z dnia 19 grudnia 2025 r. Przygotowanie koncepcji stawów powinno zatem przebiegać we współpracy z właściwym organem ochrony zabytków oraz zarządcą infrastruktury, bez naruszania chronionych elementów ujęcia. Ostateczna lokalizacja i sposób zasilania zbiorników powinny wynikać z ustaleń specjalistycznych.

Rada postuluje urządzenie zbiorników w sposób możliwie zbliżony do naturalnego, z zachowaniem wartościowej zieleni i zapewnieniem warunków dla rodzimej flory i fauny. Półnaturalne stawy oraz ich otoczenie mogłyby pełnić funkcję ekologiczną, krajobrazową i edukacyjną, uzupełniając istniejącą przestrzeń rekreacyjną przy wejściu do Doliny Zielonej i Doliny Samborowo. Nawiązanie do historii VI Dworu oraz pobliskiego ujęcia „Polanki” stworzyłoby również możliwość upowszechniania wiedzy o dawnych stosunkach wodnych i rozwoju infrastruktury Gdańska.

Rada Dzielnicy VII Dwór uznaje odtworzenie historycznych stawów za przedsięwzięcie łączące ochronę dziedzictwa, zwiększanie retencji, wspieranie bioróżnorodności i poprawę jakości przestrzeni publicznej. Wnioskuje o podjęcie prac przygotowawczych i planistycznych, których wyniki pozwolą określić technicznie wykonalną i zgodną z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz konserwatorskimi formę realizacji tej inicjatywy.

Dokumentacja kartograficzna do uzasadnienia

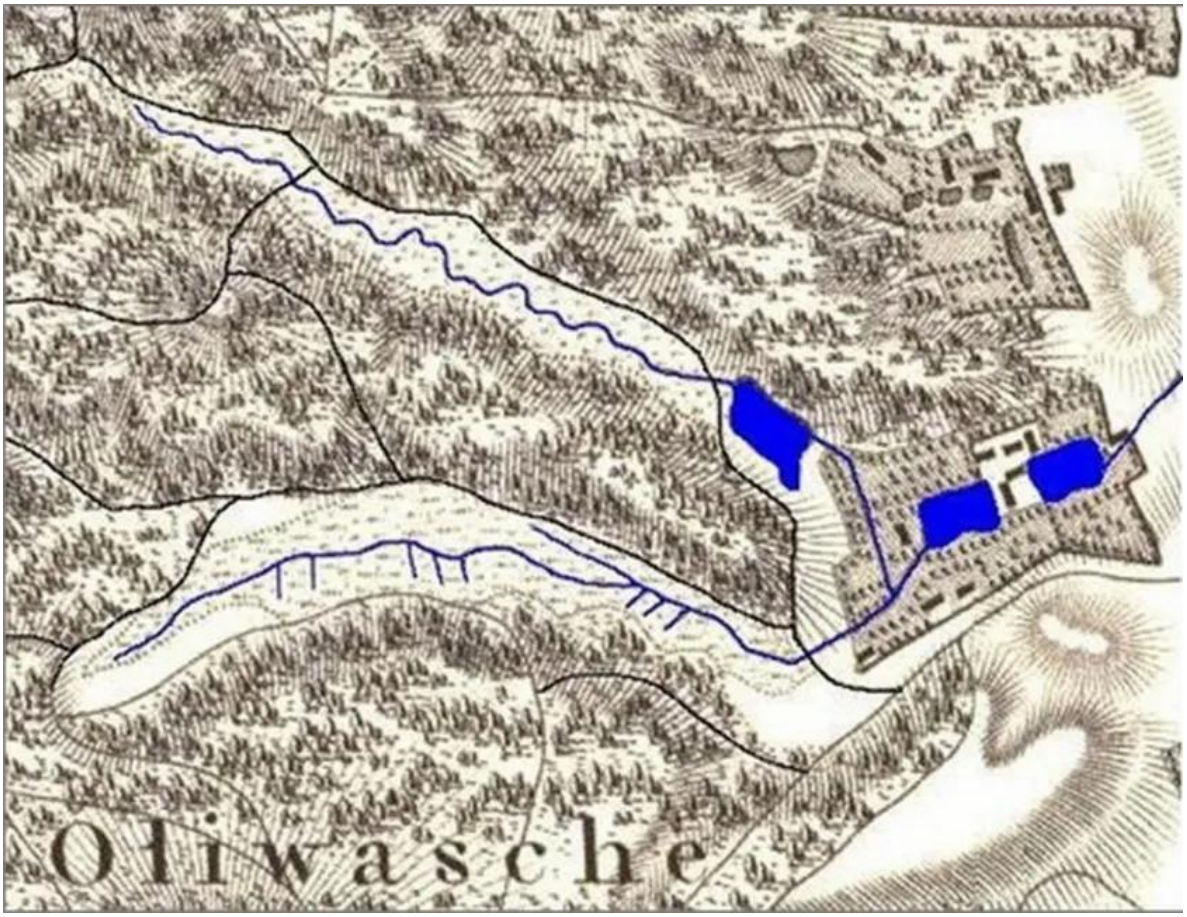
Ryc. 1. Założenie VI Dworu i dawny układ wodny



Fragment planu Gdańska wydanego w 1837 r. Źródło reprodukcji: portal DawnaOliwa.pl (materiał przekazany do projektu uchwały).

Dokumentacja kartograficzna do uzasadnienia

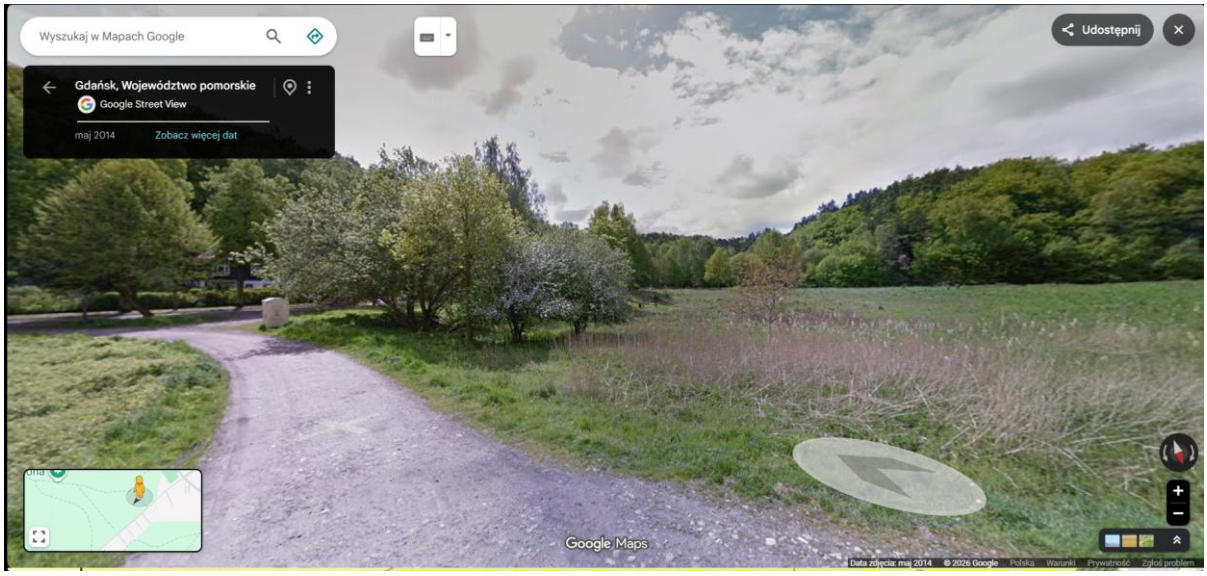
Ryc. 2. Dawne potoki i zbiorniki wodne w rejonie dolin



Rycina z 1807 r. przedstawiająca dawny układ cieków i stawów w rejonie Doliny Zielonej i Doliny Samborowo. Oznaczenia kolorem niebieskim widoczne w udostępnionej reprodukcji. Źródło: Trojmiasto.pl, materiał przekazany redakcji przez fundację Fidelis Siluas (reprodukcja dostarczona do projektu uchwały).



Ryc. 3. Położenie działek w rejonie ul. Antoniego Abrahama w Gdańsku. Źródło: portal GeoGdańsk (zrzut ekranu przekazany do projektu uchwały).



Fot. 1. Zagłębienie terenu po historycznym stawie przy ul. Antoniego Abrahama w Gdańsku. Źródło: Google Street View, maj 2014 r.